

1934

К. 6176

ЦЕНТРАЛЬНА
НАУКОВО-УЧЕБНА
БІБЛІОТЕКА

ПОЛЕЗНЫЕ КНИГИ

СПУТНИК ОХОТНИКА

Рахманин
и Керцелли

Оружие, собаки, способы охоты, дичь, пушнина, советы и рецепты, законы об охоте, календарь. 313 стр., ц. 1 р. 50 коп. в переплете 1 рубль 85 коп.

КАК ПРЕДОХРАНИТЬ СЕБЯ ОТ БЕРЕМЕННОСТИ

не прибегая к аборту
102 стр. 28 г. Сост. Дре-
клер Ц. 1 р. 20 к.

СПРАВОЧНИК

по лекарственным
—: растениям :

Сбор, сушка, разведение и пользован. ими. 136 стр. с атласом в 73 табл. в красках Сост. Комаров. — Цена 2 руб. 50 коп.

МОЕ ВОДОЛЕЧЕНИЕ

Сост. Себ. Кнейпп. Испытан. в течение 40 лет. 1928 г. Цена 1 р. 25 к.

САМОУЧИТЕЛЬ

кройки муж-
ского платья

Сост. Латанус 1928 г. ц. 1 р. 80 коп.

5.000 ТЕХНО-ХИМИЧЕСКИХ РЕЦЕПТОВ и производственных советов по выработке всевозможных продуктов. Необходимо для ищущего домашнего заработка. 604 стр. 1927 г. в переплете. Сост. Гуревич и др. под ред. проф. Вальгиса. Цена 6 руб. 40 коп.

ГИПНОЗ И ЕГО ТЕХНИКА

Учение о гипнозе и внушении. 194 стр. 1928 г. Сост. Левенфельд. Цена 2 руб.

КРАСИВО!!! ПРАВИЛЬНО!!! СКОРО!!!
ПИСАТЬ научитесь, приобретя са-
моучитель каллиграфии.

Сост. Волчонком. Цена 1 руб. 25 коп.

ПИСАТЬ И ГОВОРИТЬ правильно по-русски
будете, если приобретете „Новый орфо-
графический словарь“, содержащий
100.000 слов сомнительн. в правописании
Цена 2 руб. 80 коп.

ПО ФИЗКУЛЬТУРЕ полный спра-
вочник. Гребля, плавание, футбол, бокс, борьба джиу-джитсу и др. виды спорта 536 стр. Сост. Короновский и др. Ц. 2 р. 50 к.

КАК ВОСПИТАТЬ здорового и креп-
кого ребенка и как улучшить здоровье матери— „Книга матери“ проф. Сперинского. С рисунками. 1927 г. Ц. 2 р. 50 к.

ПЕВЧИЕ ПТИЦЫ.

Сост. Святский. Ц. 1 руб.

САМОУЧИТЕЛЬ ПЧЕЛОВОДСТВА. 120 рисун.
388 стр. 26 г. Сост. Буткевич. Ц. 4 р.

МЕТОДЫ ПЧЕЛОВОЖДЕНИЯ.
390 стр. С рисунк. 3-е издание. 1926 г.
Сост. Шимановский. Ц. 4 руб.

ОПЫТНЫЙ РЫБОЛОВ. Горчаков.
Цена 1 руб.

КОНДИТЕР. Сост. РУДЬ. Руковод-
ство к изготовлению
конфект, монпасье, шоколада, пряников, тортов
и др. 320 стр. 1928 г. Цена 2 руб. 50 коп.

ЛЕЧЕБНИК домашних животных
— с рецептами лекарств —
176 стр. Сост. ГРЮНБЕРГ. Цена 1 руб.

А ТАКЖЕ ЛЮБУЮ КНИГУ
высылает наложенным платежом книжный
МАГА- МОСКВА,
ЗИН „НАУКА И ЖИЗНЬ“ 19, Воз-
движенка, 4/у, Фирма существует с 1905 г.

СПЕЦИАЛИСТ ОРТОПЕДИЧЕСКОЙ ОБУВИ

Я. Л. КОНДРАТЬЕВ

Харьков, ул. Свердлова № 17.

Прием заказов обуви на
больные ноги, здесь же
принимаются заказы на
изящную обувь

НОВАЯ КНИГА

САМОУЧИТЕЛЬ

кройки **МУЖСКОГО** платья с
рисунками и чертежами

Цена 1 руб. 80 коп., с пересылкой
2 рубля.

Москва, ул. Герцена, 22-42.

Книжный склад „КНИГОВЕД“

НОВЫЙ ПОЛНЫЙ
САМОУЧИТЕЛЬ

КРОЙКИ И ШИТЬЯ ЖЕНСКОГО И ДЕТСКОГО ПЛАТЬЯ И БЕЛЬЯ

всех фасонов в обработке и под редакцией
И. Д. Дайкиной. В книге 294 рисунка и
чертежа. Цена с пересылкой 3 р. 35 коп.
Книжный склад „КНИГОВЕД“. Москва,
ул. Герцена, д. 22-42.

ЛЮБУЮ КНИГУ

как старую, так и новую
высыл. налож. плате-
жом. 3-хдневн. срок. Зака-
зывать адресовать: Мо-
сква, ул. Герцена, 22-42.
Центр. Политехничес-
кий. п. 116/в,

„КУЛЬТУРА И ЗНАНИЕ“

1-й УКРАИНСКИЙ

САНИТАРНО-БАКТЕРИОЛОГИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ

НАРКОМЗДРАВА У. С. С. Р.

(Директор — профессор С. И. ЗЛАТОГОРОВ)

ВЫРАБАТЫВАЕТ

Сыворотки: противодифтеритную, противострептококковую, противоскарлатинозную, противодизентерийную, противобазедовую, противотетаническую, противоменингокок., стафилокок., нормальную лошадиную.

Вакцины: противогонококковую, скарлатинозную, тифозную, холерную, дизентерийную, гриппозную, коклюшную, стрептококковую, стафилококковую, стерильн. молоко

Культуры и питательные среды

Фильтраты: стрептокок., стафилокок. (по Безредка)

Туберкулин

Антитиреондин жидкий

Фитин: в капсулах, таблетках и в порошке

Фито-мука: питательн. детская мука, содержащая фитин

Сыворотки Трунечка

Фито-Феррин

Прейс-курранты, литература и образцы высылаются бесплатно по первому требованию

ГЛАВНЫЙ СКЛАД: Харьков, Пушкинская ул. 14

Телефон № 5-90.

№ 30
22-го липня
1928 року

ВСЕСВІТ

ХАРКІВ,
вулиця Карла
Лібкнехта № 11

Фундатор В. БЛАКИТНИЙ

КАВАЛЕРІЙСЬКИЙ ПЕРЕБІГ ЛЕНІНГРАД — ХАРКІВ

Парад співробітників та військових частин
ДПУ УСРР

Сніданок на кордоні між УСРР та РСФРР,
куди були виїхали представники ДПУ УРРР
зустрічати кавалеристів

Уповноважений ОДПУ Ленінградської
Військової Округи тов. Мессінг та Народ-
ний Комісар Внутрішніх Справ тов. Ба-
лицький об'їжджають лави війська ДПУ
УСРР

СМЕРТЬ ПОРУЧНИКА ВІЗГАЛІНА

(З „Записок Юрія Діброви“)

Оповідання П. Лісового

НАШОГО ротного, капітана Старченка, ранком, коли він обходив окоп, убило. Він тільки на хвилину зупинився коло однієї бойнички і хотів подивитись, що робиться в австрійських окопах. Куля влучила йому вище правого ока в чоло і смерть сталася моментальна. Тіло капітана посунулося по стінці окопа, трухнулось і по всьому. На шинелі однесли його в одну з землянок—і вкрили; скоро він від морозу задубів, ніби дерев'яним став.

Рота зустріла смерть свого командира мовчки. Ми за ці місяці так звикли до смерті, що вона нас уже зовсім не дивувала. Все нас дивувало, цікавили навіть дрібниці окопного життя, а смерть—ні.

Тільки фельдфебель три рази вилаявся на адресу „австрійків“, та й то, мабуть, більше за звичкою, ніж від справжнього обурення, решта ні слова.

Капітана ми не любили, але у нас до нього було щось ніби пошана. Пошана та виходила з того, що капітан ретельно дбав за свою роту, щоб вона була завжди одягнута, взута й нагодована. На війні та ще й узимку це не так просто було зробити. І салдати відзначали ці турботи свого командира тим, що ніколи не лягали його поза спиною. Відогравало тут, може, до певної міри, й те, що капітан не був боягузом і з ротою про-

вів весь час від самого початку війни, а це мало велике значіння.

Увечері те, що було капітаном Старченком, відпровадили на долину до штабу, а на ранок нам прислали нового командира. Наш полуротний, прапорщик Бороденко, сказав:

— Його благородіє, поручик Візгалін!..

Поручик Візгалін був невеликий на зріст; папаха була насунута йому на саме чоло, а спід неї дивились холодні сірі очі, що коколи вас, ніби намагались промацати навіть вашу душу. Мав широкі плечі і тонкі рудуваті вуса; іноді по устах пробігала зла посмішка. Вражіння справляв негарне.

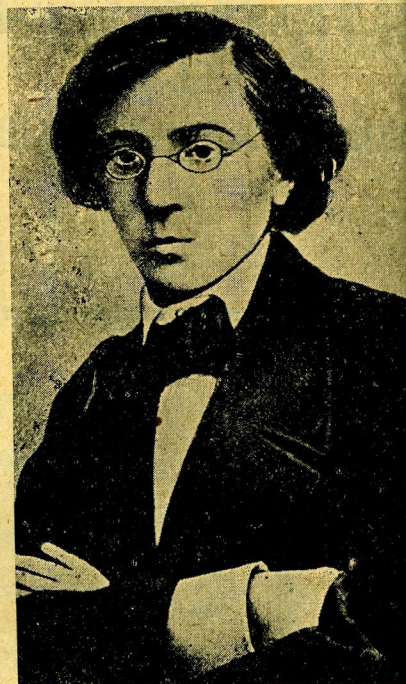
— Курвал!—охарактеризував його мій сусід з Таращі, Іван Забороненко.

Виявилось, що це була одностайна думка всієї роти.

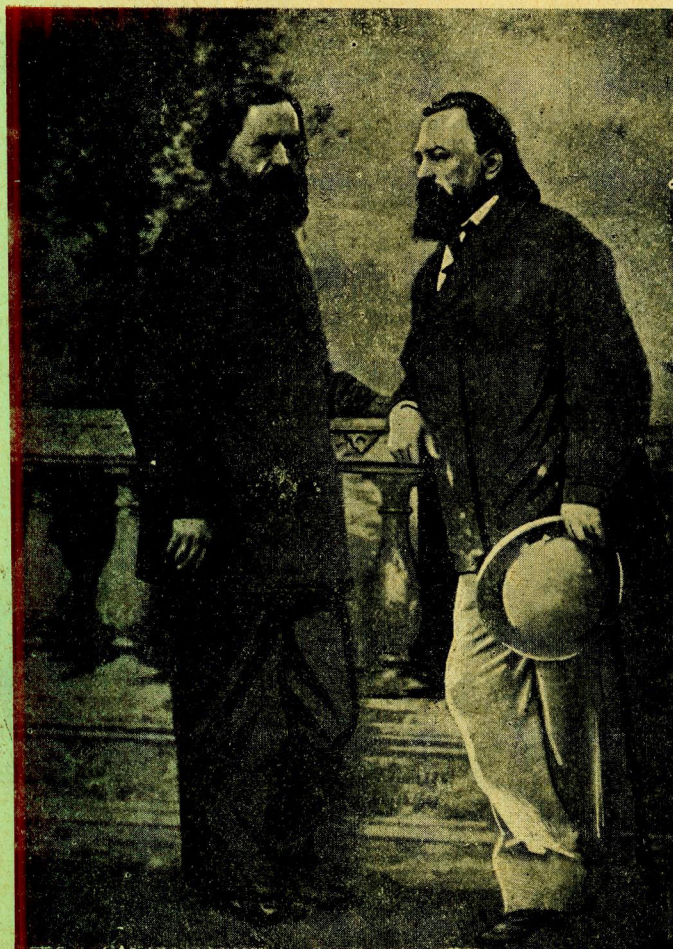
І от, з призначенням Візгаліна, для нас розпочався справжній кошмар.

Я вже сказав, що всі ми звикли до смерті. Коли австрійські окопи на 100 й ближче кроків, коли вам не можна й пучки висунути, бо поцілять, коли ви ходили десять раз в атаку, то чого ж тут боятися смерті?

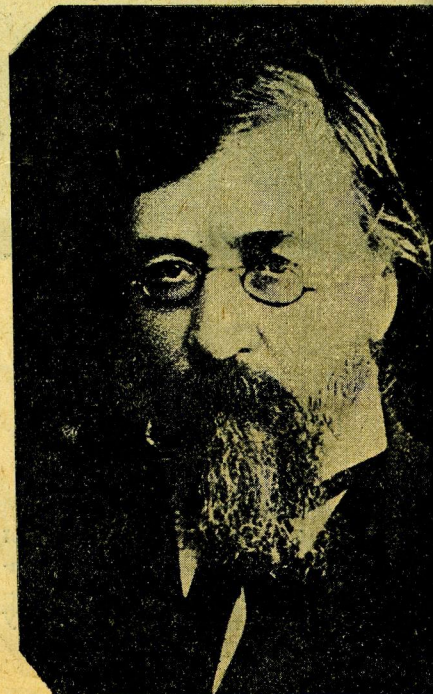
Для нас смерть була буднями, звичайним явищем. Дивувалися не тому, що вмирали, а тому, що жили.

Чернишевський в молоді роки

М. Чернишевський (ліворуч) та Ол. Герцен

М. Чернишевський

І все таки ми роботу смерті виконували з примусу. У нас спершу спаралізували волю, потім нам дали рушниці і наказали вбивати, нам загрозували різними карами, коли б ми не робили того, що командири нам наказували. І ми виконували. Але десь у тайниках душі ніхто з нас не виправдував цього. Десь сидів прихований протест проти війни і проти цих безглузвих смертей. І ті, що сиділи від нас за 100 кроків, нічого нам не зробили і, по правді кажучи, ніхто з нас їх за горігів не рахував. Вони були так само людьми, їх так саме примусили стріляти в нас, як нас у них. Навіть капітан Старченко любив іноді побалакати про родину, згадати мирні часи, відбавити нас. Навіть і він, мені здається, в душі протестував проти війни і бажав її скорішого кінця. Тим більше, він не мабуть, не виправдав полювання на людей.

Поручник Візгалін на мою думку, був не тільки переконаним убивцею. Вже через день, як прибув до нас, про це вся рота говорила.

Почалося так. Ранком поручник Візгалін і прапорщик Боденко обходили окопи. Візгалін ніс у руці австрійського карабіна. Ось він відсунув одного сапдата, примостився біля бойниці і зачався, як хижак. Нам була помітна метушня в австрійських окопах. Річ у тім, що між обома сторонами була заключена писана угода—ранком і вечером не стріляти. Правда, об'єднаність була з обох сторін, але угоди дотримувалися суворо. Навіть командири і ті мовчки погодилися на таку передишку.

І ось:

— Пах!..

Через хвилину з австрійського боку почувлись крики.

— Що це ви, сволота, так вашу-ростак, стріляєте! Чаю не можете напитися!..

Ми завмерли коло бойниць.

— Ось ми вам!..

Затакали кулемети, забалахали рушниці. Почала стріляти артилерія і над головами зі свистом пролітала шрапнель. Два бої були на удар, але на щастя вони розірвалися позаду роти. Третій поділів у ялину і вона розлетілася на дрібні тріски.

Тов. Косіор—новий генеральний секретар ЦК КП(б)У

ДО ТРАГЕДІЇ НА ПІВНІЧНОМУ ПОЛЮСІ

Так з півгодини. Потім замовкли. А Візгалін сидів, зачавшись на своєму місці.

І знову:

— Пах!..

У відповідь австрійська сторона розпочала такий скажений огонь, що ми сиділи, причулившись, як кролі, чекаючи кожної хвилини смерті. Нарешті знову замовкли.

Тоді поручник Візгалін підвівся з свого місця і задоволено сказав:

— Здається, за другим разом попав. Ходітьте, прапорщику, чай пити. Знаєте, я не можу снідати, поки на підстрелю хоч одного австрійця. Це свого роду спорт у мене!..

З цього й пішло. Що дня Візгалін виходив на це полювання. Сідав біля бойниці і годинами чекав на когось необережного в австрійських окопах. І рідко промазував. А коли вціляв, то підводився задоволено і кидав нам:

— Ось як треба стріляти. Не те, що ви, сволота, в небо кулі пускаєте!..

Для роти настали тяжкі й тривожні часи. Роздратовання противної сторони було велике, бо вона справедливо гадала, що ми порушили деякі правила війни, що правда, в генеральних штабах і міжнародних конвенціях вони не записані, але між сапдатами мали обов'язкову силу. І тсму на нашій ділянці безперервно тривали стрілянини. Спокійні часи минули, у нас почалися втрати, що дня були то поранені, то вбиті. І всі ми провини за це складали на поручника Візгаліна.

Для більшості роти він був страшний тією спокійною рішучістю, що з нею убивав людей. І це було для нас незрозумілим.

Так минуло кілька днів. Рота була змучена в край. А тут нам оголосили, що цієї ночі можна чекати атаки австрійців. І в цьому ми винували Візгаліна.

Атака почалася десь опівночі. Спершу поодинокі постріли рушниць, далі все частіше й частіше, поки все не перетворилося в якийсь хаос стрілянини. Окопи оперезалися вогнем. Кулеметна стрілянина злилась у якесь виття. Ліворуч загреміли гармати. Небо виблискувало червоними сполохами. Темп стрілянини все збільшувався і, коли досяг

свого апогею, що здавалося, далі вже не можна було витримати, стрілянина раптом ушухла. Сірі постаті вискакують з окопів і біжать до нас.

Тут уже ваша черга. Казяться кулемети, пече руки рушниця, вибухають бомби, ви чекаєте кінця, розум вам відбирає, а кінець чомусь забарився і ви відчуваєте, що все ще живе.

Рідшає стрілянина, кров приливає до голови, десь гукають:

— Одбита!..

Тиша. А на снігу купи сірого. І стогін, страшний, нелюдський, звірячий, од нього холоне в жилах кров.

А вгорі небо чорне з діамантовими зорями. Мороз потріскує в лісі,—то була велика зима в Галичині—зима 15 року.

З нашого боку кулемет випускає чергу:

— Та-та-та-та!..

Потім знову:

— Та-та-та-та!..

— Ротний поранив дострелює!—чую зляканий голос збоку.

— Та ну?

— Йй бо! З правого фланга передають!..

— От звірюка!..

— Та за це!..

Але все це шепітом.

Дивно, але другого дня вся рота просто сахалася поручника Візгаліна. А він сидів спокійно коло бойниці і полював на людей.

А вночі знову була атака. Ранені розкидані між окопами. Повзають. Стогнуть. А, той стогін, ті зойки! Нічого нема страшнішого за них. І зрідка татакання кулемета. Після цього стогін замовкає.

— Добиває!..

Рота була збентежена. Рота нічого не розуміла. У багатьох перед ротним був просто забобонний жах. Серед нас було кілька таких, що проробили весь похід від Збруча аж до Карпат, бачили всього, але й вони похитували головами, і казали, що це добром не скінчиться.

ДО ТИЖНЯ ОБОРОНИ

Одежа, що захищає від отруйних газів

— Він вигубить колись усю роту!—казав дехто.

І глуха ненависть зародилась у всіх до поручника Візгаліна. Всі бажали йому смерті. Але він був просто ніби зачарований.

Він не ховався, о ні! Він був хороброю людиною. А ми були просто фаталістом, і вірив у те, що смерть іде далі. Пам'ятаю, як тверяк Ніконов одного вечора, коли ротний промовив мимо, прошепотів:

— Дивись, чорт пішов! Йй чорт!—і перехрестився.

Отже, всі ми бажали смерті нашому ротному. Але смерть не приходила. Треба їй допомогти.

Так ми всі засудили поручника Візгаліна на смерть. В атаці він приймала участь уся рота. Але це не була змова в загальному, прийнятому розумінні. Не було ні розмов, ні нарад. Всі походили на цю мовчливу. І кожен розумів, що присуд треба виконати при першій же нагоді. Це мав виконати не один, а два, а той, кому ця нагода трапляється.

Проте, минуло кілька днів, а нагоди не траплялось і дехто вже починала брати нетерплячку. Дехто вже починав думати про задачу й полон.

Однієї ночі, коли я вартував біля бойниці, мені почулось брутством якесь шарудіння, притишені голоси. По них я знав Івана Заборенка, тверяка Ніконова та унтера нашої чоти Холода Харитона.

Ніконов, хвилюючись, сказав:

— Та що з ним панькатися! Шеменути його багнетом і ганяти до австрійців!..

— Дурень!—відповів Холод. — А як невдача, тоді рота піде під розстріл. Багато.

— Ну, а як же?—запитав Заборенко.

— Треба підчас атаки. Бо бою австрійською зза бруствера гагакнеш і кінець!..

ДО ТИЖНЯ ОБОРОНИ

Парад одеського ТДО-Авіохему

Я кашлянув тихо, щоб дати знати, що їх чути. Вони змовкли вийшли за бруствера. Холод, помітивши мене, підійшов ближче. Я удавано зляканим голосом тихо запитав:

— Хто?

Холод, заспокоюючи, відповів:

— Задрімав? Гляди! Ротний помітить, за 5 хвилин на гору піде!

Вони пішли.

Другого дня я даремно намагався щось прочитати на їх обличчях, — вони були німі. Тільки Ніконов, коли проходив мимо ротний, хрестився й лаявся сам собі.

Чекати довелося всього три дні. В цей день австрійці повторили спробу знову нас атакувати. Вони, навіть, мало не прорвалися до наших окопів: І тут за два бруствери страшно вибухла бомба, що заглушила навіть стрілянину. Зі стін окопа спала земля, мимо метушливо пробігали салдати. Де-хто кричав:

— Австрійці, австрійці!..

Тоді, покриваючи все, різко прозвучав голос Холода:

— Які австрійці? То бомбу вони кинули!..

— Ротного поранили!.. Ротного поранили!..

Ніхто й не ворухнувся. Тільки тоді, коли все затихло, прапорщик Борошенко, фельдфебель та ще кілька салдат пішли до бруствера, де був Візгалін. Його наполовину засипало землею.

В грудях була величезна рана, він був мертвий.

Через день нас одвели в резерв. Був мороз, під ногами скрипував сніг. Спереду йшов наш полуротний, а ззаду несли на ношах тіло Візгаліна.

Поховали його в селі, де було поховано й капітана Старченка. Коли піп прочитав усі положені молитви і об труну заторохкотіли мерзлі грудки землі, рознеслась команда і вся рота на честь свого мертвого командира дала салву.

А трохи згодом приїхав командир корпусу, оглядав наш полк, дякував за службу і роздавав хрести. Між іншим, одержав хреста й Харитон Холод...

ЛІТНЯ НІЧ

Матері моєї друга

Липнева ніч,

липнева ніч

ходила,

збирала ягоди

в саду.

Вона в кущах

в сліпих кущах

перстами шелестіла,

і ляла тінь

в гушавину.

Лежала тінь,

лежала тінь

над садом,

хитала полог синій

верховин.

А скляний місяць

жовто і медвяно

геретирив

на жорнах

лінь.

Над садом лінь,

Над садом лінь

висока!

На п'яні трави

тмяно

повиса...

А в лепістках,

а в лепістках вишневих

вже проступала

вранішня

роса.

Смаглява ніч,

смаглява ніч

ходила,

збирала ягоди

в саду.

Вона в кущах,

в сліпих кущах

перстами шелестіла...

Чи ти ж знайшла там

хоч одну?

П. Коломієць

А. Орловича

Максим Гоцький у гостях в українських письменників. Будинок ім. Блакитного в Харкові

ГЕРОЙ „ПОТЕМКИНА“ МАТРОС А. МАТЮШЕНКО

Нарис Г. Рогозівського, Фото А. Орловича

ГЕРОЇЧНУ епоху боротьби робітництва й селянства з царатом, лютневу та велику Жовтневу революцію досліджують і вивчають установи Істпарту, музеї революції та окремі громадяне.

Вивчення революційного минулого, всіх подій його, окремих випадків, ролі й дійсної участі того чи іншого революційного діяча—присвячено велику кількість наукових праць, книжок, брошур, плакатів, малюнків, листівок то-що.

Але, не вважаючи на цю непинну, вперту роботу, багато залишається ще революційних подій, випадків та окремих осіб, що вимагають особливої уваги й пильного досліджування, особливо революційні діячі, що загинули підчас боротьби чи працювали в таких обставинах, коли їхні героїчні події нікому було зафіксувати.

От, наприклад, героїчне життя матроса Матюшенка, героя, що колись 1905 р. брав активну участь у повстанні на панцирнику „Потемкин“...

Мало хто знає де народився, як жив і як віддав своє життя за визволення пролетаріату матрос Матюшенко.

Якось дивно, що село Деркачі,—місце міщанського добробуту всіх отих молошників, садоводів, огородників, дрібних кустарів і т. і., місце народження героя Матюшенка.

Тут минуло дитинство Матюшенка, тут він почав вчитися в церковно-приходській школі. Матюшенко тяжко нудився в Деркачах. Хлопчиком 11 років Матюшенко кидає Деркачі і йде на роботу до Харкова, там він пра-

його вабить закордонне життя, він іде в далеку усурійську країну... Тут Матюшенка підчас призову було забрано до Чорноморської флоти.

Коли я сидів у с. Деркачах та розмовляв з матір'ю Матюшенка—Серафимою Матюшенковою, я зрозумів чому Матюшенко нудився. Міщанське оточення, всі звички, все повсякдення мешканців уявляє таке багавіння забобонів і несвідомості, що якимось не віриться, що Деркачі околиця столиці...

Коли я запитав стару Матюшенчиху (їй зараз 68 років), чи чула вона щось про свого

Панас Матюшенко

сина Панаса Матюшенка, знає вона, що про нього написано книжки, що є кіно-фільми, де показано всю героїчну боротьбу Панаса?

— Ні, ніхто мені не казав про нього. Було лише кілька газет, що заарештували його в Миколаїві жандарми. Севастопольський військовий суд судив його на смерть,—він віл Матюшенчиха.

— А далі мені переказували, що в Харкові була картина, де було показано мого сина Панаса. Хотіла б я хоч раз смертю побачити. Хоч не в того. Там, на картині...—згадує злізми, оповідає Матюшенчиха.

Як живе та чим живе герой—Матюшенчиха?

Лише недавно вона почала одержувати пенсію, а до часу бідувала; доходило до того, що й старцювати довелося.

На Миргородщині є село Бакуївка, а біля нього і Кресчунівка. Тут 1906 р. Матюшенко переховувався від поліції жандармів, у нащадків відомого декабриста Муравйова-Апостола. Тут тоді жив Олександр Іванович Смагин, родич декабриста і близький приятель письменника Короленка.

Жандарми вишукували Матюшенка по всій колишній Росії і кінцем-кінцем—вислідити. Матюшенко втік від арешту та дався на хутір Кресчунівський.

Де-то з селян Кресчунівського пам'ятає Матюшенка.

Хата в селі Деркачах (під Харковом), де родився тов. Матюшенко

цює на залізниці.

Матюшенко багато читає книжок, цікавиться що робиться за кордоном;

Мати героя—Серафима Матюшенка

Тут Матюшенко весь час перебував у курені та доглядав баштану. На свіжому повітрі, почувачи себе безпечно, Матюшенко поздоровшав: позкайомився з селянами; курінь зрослася осередком, куди селяне приходили ніби то купити кавунів та слухали Матюшенкові розмови за революційну діяльність білгородців, за царську владу, владу поміщиків та капіталістів тощо. Трапився якось надзвичайно цікавий випадок, коли

Матюшенко пристав при-
став у курінь і розпиту-
вав Матюшенка, за що
Матюшенко розмовляють поміж
собою селяне і чи нема
кого „противоправи-
тельного“...

Добре пам'ятав
Матюшенка Марина
Смагіна, що колись
жила в Смагіна.

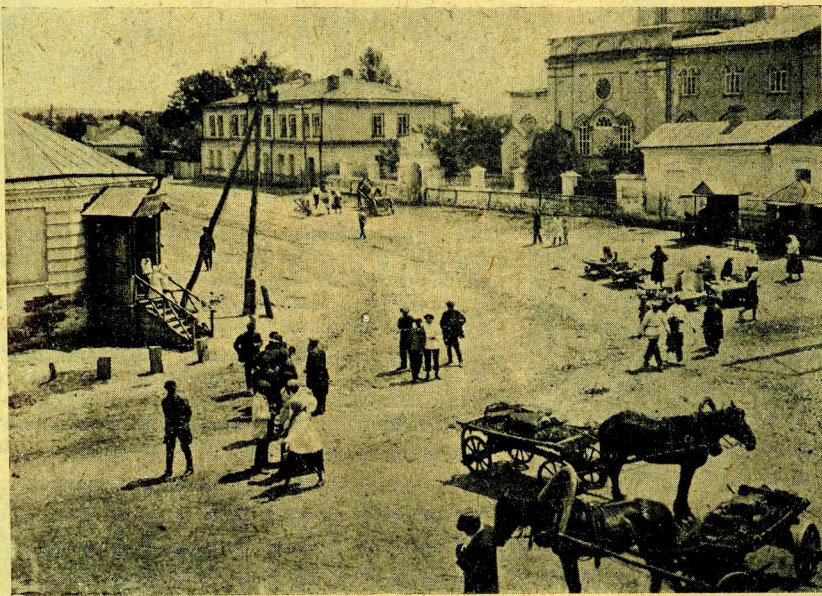
— Бувало стою і слу-
шув Матюшенка цілими
днями. Підчас життя
у курені Матюшенко
раптом заріс во-
лоссям, не голився і на-
дбав справжнього
сторожа Івана. Таких
сторожів колись багато
було, — додає Заряж-
ка, — спали вони та пе-
ребували по баштанах,
ах та бур'янах; обід-

рані, голодні й босі... Восени, коли кавуни познімали, Матю-
шенко поїхав на ст. Сенча, його туди відвіз селянин Андрій
Бараник с села Усливиця на Лубенщині.

Мені хотілося поговорити з Бараником, я поїхав у село,
але не великий жаль, довідався, що Бараник вмер, а усливці
нічого не чули про Матюшенка. Мимоволі виникає питання,
чи не час подбати за те, щоб у с. Деркачах, місці народ-

ження й життя героя
„Потемкина“ Матюшен-
ка, було увічнено пам'я-
ть героя.

Треба констатувати,
що ні район, ні всі рай-
онові організації ще
нічого і ніяк не зробили
та ніяк не подбали за
те, щоб хоч у бібліотечці
була книжка про Матю-
шенка, про повстання
панцирника „Потемкина“
то-що. Що знають діти
та молодь деркачівська
про Матюшенка, що по-
клав своє життя за рево-
люцію? Час вже постави-
ти це питання руба і не
відкладати його, бо це є
питання великого значін-
ня для виховання та під-
готовки нашої молоді, на-
шої революційної зміни.

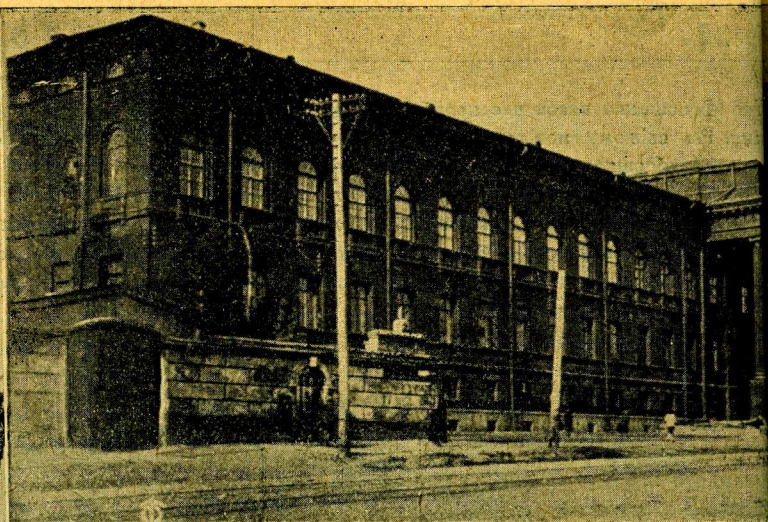

Базар у Деркачах. Двохповерховий будинок праворуч—Сельбуд

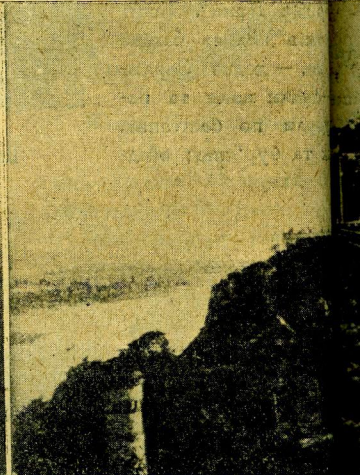
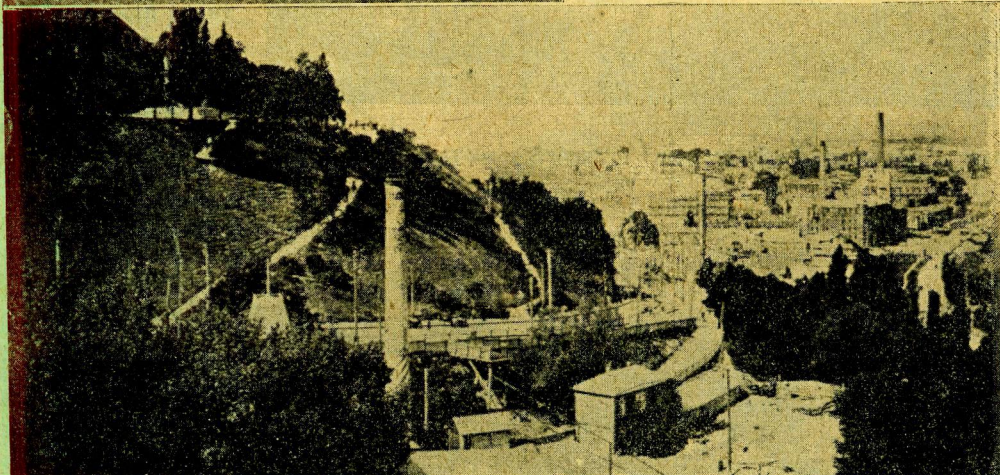

Краввид Деркачів—„Забазар“ та „Залопань“

НА НАШІЙ ОБКЛАДИНЦІ—ДЕЛЕГАЦІЯ ХАРКІВСЬКИХ РОБІТНИКІВ
ПЕРЕДАЄ ПРАПОРА МОСКОВСЬКОМУ ПРОЛЕТАРІЯТОВІ НА ЧЕРВО-
НОМУ МАЙДАНІ В МОСКВІ

Київський університет. Грандіозне й величне спорудження, побудоване в класичних формах за проєктом архітектора Береттіні. Червоний колір будівлі встановив Микола І, як кару „за бунтарство“, що виявилось в університеті в перших же років його існування (1833 р.). Цей колір збережено й до нашого часу. В будинку колишнього університету міститься Український Інститут Наук.
«Будинок Городецького». Цікавий пам'ятник так званого „Художнього стилю“. Будинок орнаментовано скульптурними фігурами різних Русів, дуже важко екзотичних. Як видно, архітектор Городецький керувався мотивом. Ці будівництвами гамбурзького „Палацу Тварин“ знаменитого Гагенберга. Це оригінальне, але воно не гармонізує з загальним стилем київської архітектури.

Вигляд на поділ. Горішній Київ, росташований на підвищеннях, здається ніби окремим містом відносно Подола, промислового центру, що межує з Дніпровськими пристанями та гаванню.

Павільон колишнього саду. Одно з найкращих місць Києва але й гарний курорт.

Золота брама. Спорудження її припадає на початок XI віку. Отже, ці малювання оцінки відносяться до найдавніших архітектурних пам'яток Києва.

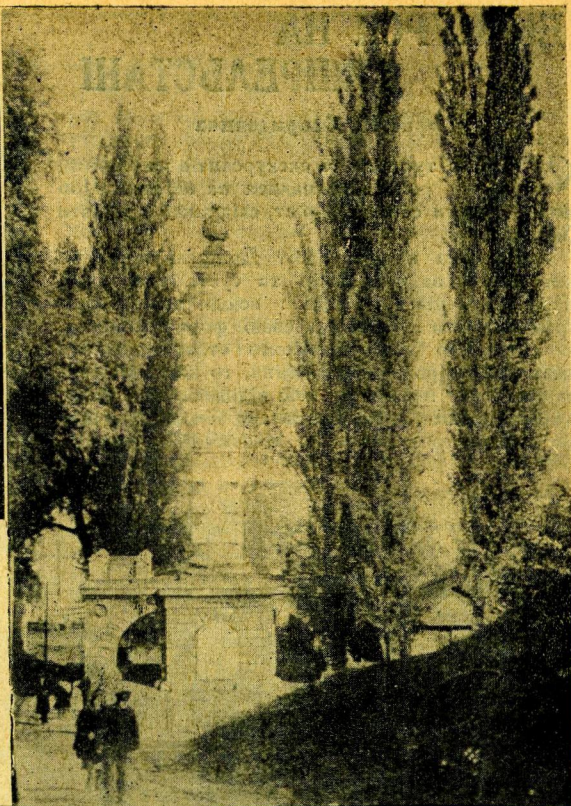
ІСТОРИЧНІ Й СКАРБИ

Київ справедливо посідає одне з перших місць нашого Союзу і, звичайно, перше місце серед міст України, як своїм загальним мальовничим характером, так і цілою низкою архітектурних та історичних пам'яток, зібраних у ньому на протязі тисячолітньої історії.

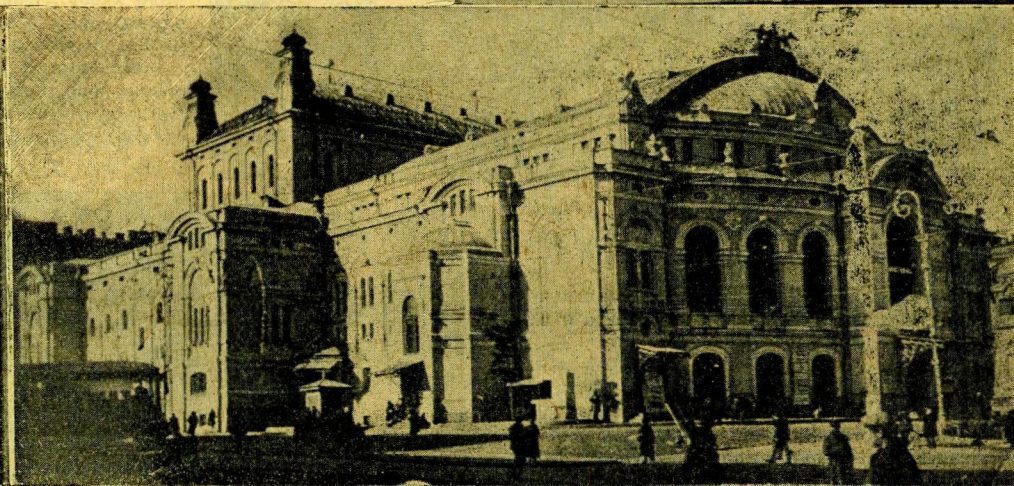
Колись центр, де перетиналися шляхи світового торгу далекої „варязької“ півночі зі сходом, Київ і в політичній історії аж до кінця XVIII віку грав головну роль, не зважаючи на існування інших столиць, як Москва, Варшава, Краків, що з ним найчастіше доводилося стикатися.

Пам'ятник апофеозу. втратив свій первісний вигляд.

Для найкоротшого сполучення горішнього Київа з Подолом від горіш-
 р до Володимирської гори до вулиці Революції (колишньої Олександрівської)
 тето мінює в двома вагонами, що рухаються за допомогою електричної енергії
 на п'ятому п'ятому. Пам'ятник-фонтан споруджено на місці, де в далекі
 надала в Дніпро річка Почайна, згадувана і в билинах і в літописах,
 «Хрещатицьке джерело. За переказом, на цій місці відбувалося літописне
 «Пам'ятник у його сучасному вигляді відноситься до початку 19-го
 «На крутих підвищеннях, що межують з ним, була колись фортеця, де
 «було скасовано московських стрільців, привезених сюди з Москви.
 «Нині від фортеці не лишилося жодних слідів

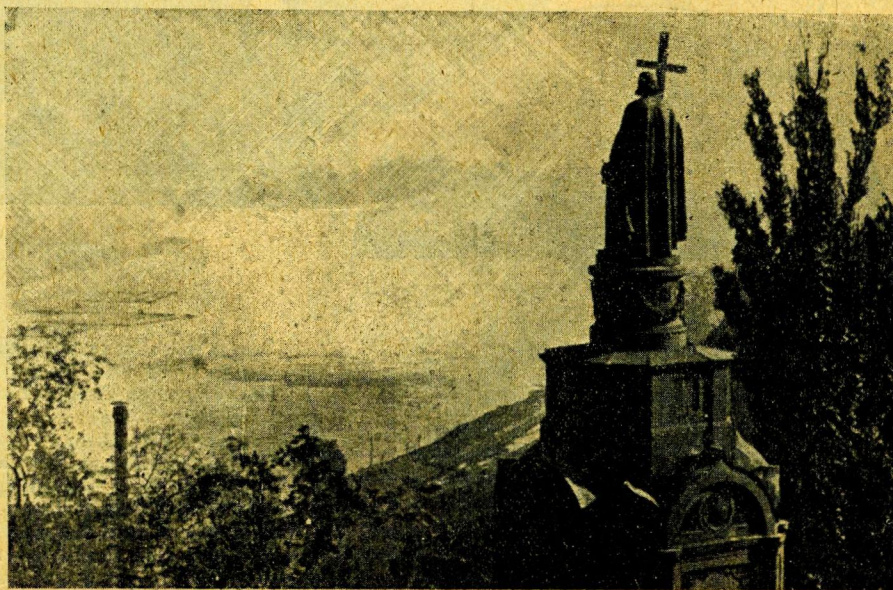
нього купецько-
 найбільш мальов-
 — чудовий парк,
 зал над кручею

Великий оперний театр. Збудований за типом театру паризької опери, на місці старого
 оперного театру, що згорів у 1896 р. Нині тут працює труп української державної опери

АРХІТЕКТУРНІ КИЇВА

кавіковій боротьбі за опа-
 нування великих еконо-
 мічних можливостей, зо-
 середжених по обидва бе-
 реги Дніпра навколо най-
 старішої столиці України.

Весь цей кількакі-
 вий шлях боротьби ли-
 шив після себе низку ха-
 рактерних пам'ятників, що
 відбивають найвище ви-
 явлення сучасної їм куль-
 тури. Серію таких пам'ят-
 ників, вихоплених із цієї
 тисячолітньої скарбниці
 старої й нової історії, ми
 пропонуємо в цьому ком-
 плексі. Кожний з них
 з'окрема має свою багату
 історію, а всі вони за-
 галом дають Київу ха-
 рактер визначного істо-
 ричного міста

Пам'ятник Володимирові. Споруджений за проєктом барона Клодта, автора па-
 м'ятника Колару в Алігаторі Салові бонди коней на Анічковому мості в Ленінграді

«Коліс-
 «Сейчас
 «своєю
 «поруч
 «зачатку

ЕКСКУРСІЇ НА ДНІПРЕЛЬСТАНІ

Нарис Ю. Спиридовича

КІЛЬКІСТЬ туристів та екскурсантів на Україні в цьому році збільшилися на багато. Щоб наочно уявити собі цей зріст, слід лише відвідати Дніпрельстан.

Величезна площа робіт Дніпрельстану, по святах, коли затихає гамір та суєта праці, дає надзвичайно цікаву картину: всюди пороскидані строкаті купки людей, що свою форму міняють, як амеби—то вони нерухомо стоять навкруг інженера, що робить пояснення, то витягом спускаються на перемичку, або підіймаються вгору, то відпочивають, розкидавшись на землі. Зараз Дніпро вже центр туризму не тільки для України,

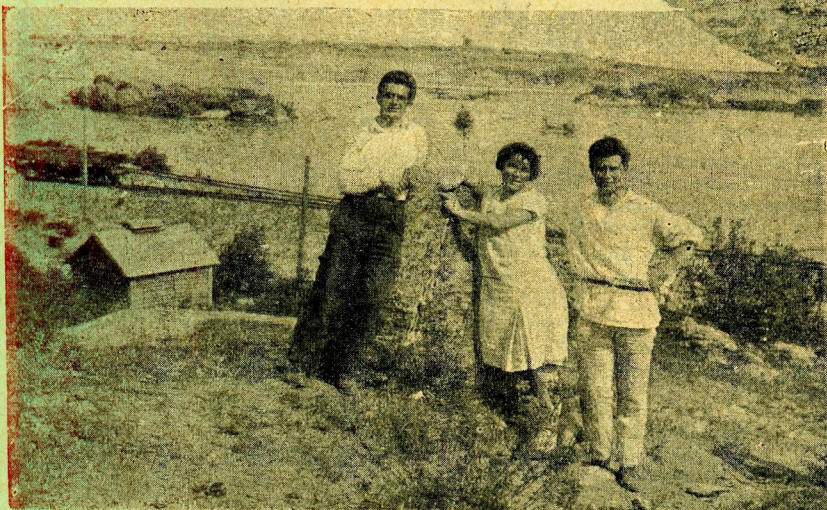
Екскурсанти біля камету

Фото Л. Копел

сьогоднішній старий Дніпро, бо завтра—через рік він вже навк зникне...

Це особливо гостро почувають ті, [хто?] Дніпрельстан порогами: пережити острах перемоги по порогах, побувати під владою тої стихії віками панувала над людьми, пірнути у рело казок, легенд,—це приступно нам ще протягом одного року, а може кількох місяців,—доки збудеться будова перемички.

Недарма ж всі, хто їдуть, дають собі обов'язково побувати тут же—на порогах Дніпрельстані—через рік: побачити, що стихію подолали остаточно.

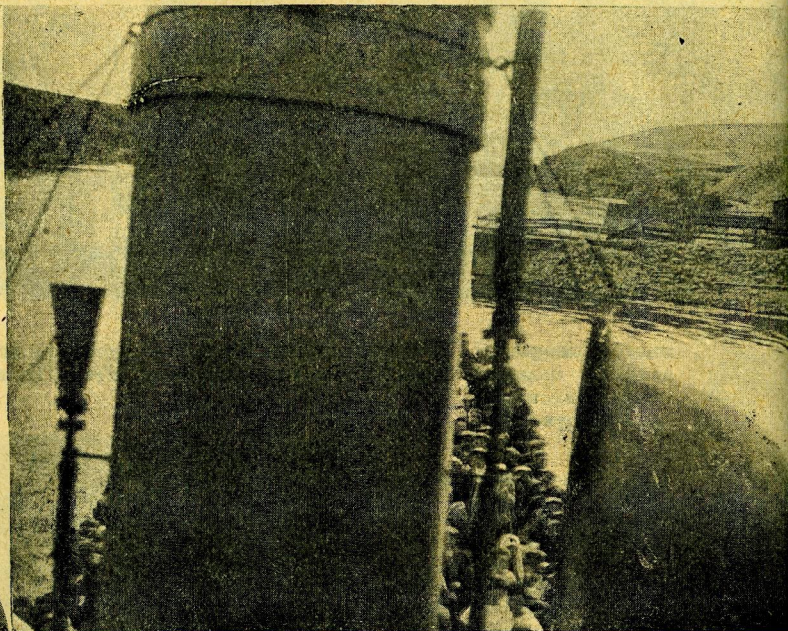

Трохи нижче перемички

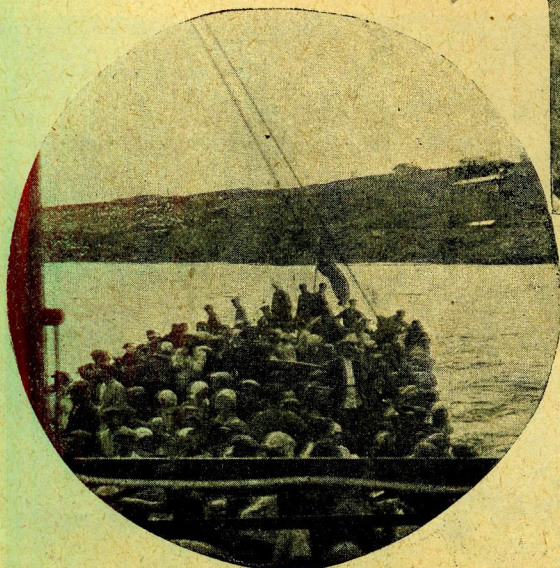
але в значній мірі й для всього Радянського Союзу, не зважаючи на те, що роботи на ньому, по суті, тільки розгортаються.

Дніпро ще не закутий. Але величезна підготовка, робота над спорудженням підсобних підприємств: бетонні заводи завод кисневий, що дає текучий кисень (вживається для зриву скель) фабрика—кухня, електростанція й т. д.—все це одразу ж зацікавлює відвідувача.

Отже ця підготовка дратує нашу думку: цікаво не безпосередньо побачити вже готову величезну греблю на Дніпрі, а уявити її з цих підготовчих робіт. Цікаво також побачити в останнє

Біля перемички. В овалі—коло бетонного заводу

Загальний вигляд робіт Дніпрельстану являє вже й зараз величезний видоше. Особливо, коли дивитись від Кічкаського мосту.

Перемички на Дніпрі захоплюють поки що тільки дві третини з обох берегів. Але вже почувається сила цих маленьких кайданих на порогах вода, проходячи між ними, пиниться.

Головне ж поки що не на річці, а на берегах.

На лівому боці—земляні роботи. Це риють шлюзний канал, готують до будівлі нового залізничного моста, що піде через острів Хортицю, же будуватимуть бетонний завод.

На правому березі, на горі вже ціле місто. В центрі—п'ятиповерховий будинок управління головного інженера.

Екскурсанти відпочивають

Тут знаходиться екскурсійна база в великих на
их, відсіля йдуть екскурсанти на огляд робіт.

Зупинка на березі для огляду перемички. Інженер
як піде будівля греблі.

Ось зносять „Скелю Коханя“, щоб не заважала:
цього місці росташують станцію.

Машина, що незграбно просувалася на гусільних підіймаючому і опускаючому свої величезні крицеві катки, дуже подібні до танків, але з гусиною швиєю та двома десятками пудів каміння й, слух'яно повернувши свою мережану ший, навантажуючи платформи екскаватори. А перфоратори зовсім не так імпонили.

ті. Це скромні на
клад трьохножки
ударним апаратом,
довбляють камінь
десяток метрів
б. Вони готують
до вибуху.

Тут же туристи
омаяться з техні-
зривання скель,
Зараз це роблять
динамітом, а пере-
но киснем, текучим
одженням май же
вісті градусів:

Обід над Дніпром. В овалі—
повертаються до дому

творюється в уламки ка-
міння.

На цьому березі Дніпра будеться бетонний завод. Ряд машин виготовлятиме бетон. Все механізовано.

Закінчують туристи прогулянку по Дніпрельстану оглядом фабрики-кухні, де цілком механізовано весь процес варки обіду;—таке незвичке для наших побутових умов видовище...

* * *

Подорожі на Дніпрельстан стали звичайною справою не лише для відпускників, але й для всіх громадян, особливо святами. Рівицник лише в розмірі маршруту. З Харкова, наприклад, хто має один день, їдуть прямо в Запоріжжя й відтіля автобусами на Дніпрельстан. Два вільних дні дають вже можливість з'їздити в Дніпропетровське, потім спуститися дубом через пороги на Дніпрельстан й автобусом в Запоріжжя, і відтіля назад в Харків.

Така подорож обходитися дуже дешево й цілком приступна кожному робітникові.

Кажемо — робітникові, хазяїнові рядянської країни, бо кому іншому, як не йому цікавитися темпом будови найбільшого в Союзі спорудження, наймогутнішої електростанції, що своїм півмільйоном кінських сил з'індустріалізує дикі до цього часу степи.

СВЯТО ПРОЛЕТАРСЬКОГО ЄДНАННЯ

ПРОТЯГОМ трьох днів, 7-го, 8 і 9 липня в Москві відбулося велечезне свято пролетарського єднання московського й українського пролетаріату.

У відповідь на брехливі наклепи зрадників українського народу, пролетаріат України виділив делегацію з 600 чол. робітників, щоб передати палке привітання українського пролетаріату московським робітникам разом з червоним прапором.

Як визначили промовці на мітингу, що відбувся на майдані Тевелева, фактом посилки своєї делегації пролетаріат України висловлює свій гарячий протест проти наклепів буржуазії та її льокаїв. 7-го липня до Москви спеціальним поїздом прибула делегація Харківських робітників. Біля курського вокзалу відбувся величезний мітинг, в якому взяли участь представники московського пролетаріату.

Від імени делегації виступив харківський робітник-залізничник Золотарьов, що промовляв українською мовою.

Цим святом, сказав т. Золотарьов, ми хочемо ще раз довести світовій буржуазії і, зокрема, Польщі, що всі їх спроби підірвати міцні підпори Радянського Союзу — даремні. 600 робітників червоного Харкова в Червоній Москві — це наочний показник могутності і єднання ССРР.

В день п'ятиріччя конституції на Жовтневому полі в Москві відбулося грандіозне свято єднання робітників Москви з робітниками Харкова. Виступало багато промовців, які зазначали, що прибуття харківських робітників є найкращим доказом єднання трудящих Союзу і запорукою дальшої, дружньої братерської роботи на шляху будівництва соціалізму.

З палкими привітаннями делегації виступали також представники Америки, Франції, Англії та інших країн.

Після привітань на трибуну вийшли представники українських робітників і передали прапора і декларацію від харківських робітників пленумові Московської міськради, московській раді професійних союзів і московському комітетові ВКП (б).

В клубі радторгслужбовців відбувся поширений пленум МГРПС спільно з представниками губвідділів, фабрично-заводськими комітетами і делегацією харківських робітників. Після пленуму відбулася урочиста передача прапора від МГРПС харківській делегації. Передаючи прапора, представник МГРПС від імени московського пролетаріату висловив певність, що прапор буде в надійних братерських руках. Прапора прийняв тов. Соловйов. Він запевнив москвичів, що ніяка сила в світі не вирве його з мозолястих рук українських робітників та робітниць. 9-го червня делегація українських робітників поділилася на групи і відвідала ряд фабрик, заводів та установ. Харківці запросили московський пролетаріат відвідати Україну. Пролетарі Москви відповіли, що це буде виконано.

Прапор, переданий делегації від імени Харк. окрпрофра

Московский пролетаріат вітає українську робітничу делегацію

Поїзг делегації перед від'їздом з Харківського вокзалу

РОАЛЬД АМУНДСЕН

Фото Ратау

1897 році молодий бельгійський моряк де-Жерлаш, діставши до-
помогу від Бельгійського Географічного Товариства й урядову
суму в 100.000 франків, вирушив у південно-полярну експе-
дицію на кораблі „Бельгія“. Екіпаж „Бельгії“ складався з 19 чо-
ловік. Серед них

був матрос—мо-
лодий норвежець
Роальд Амунд-
сен, що мав тоді
25 років.

Роальд Амун-
дсен звернув
на себе увагу
де-Жерлаша.
Свою енергією і
винятковою ви-
нахідливістю він
врятував усіх
учасників цієї
експедиції від
загибелі; Амунд-
сена було неза-
баром призначе-
но за штурмана
(пом. капітана)
„Бельгії“.

Експедиція
де-Жерлаша про-
була в Антарк-
тичному океані
15 місяців і зі-
брала за цей час
силу цінних нау-
кових спостере-
жень. Ще буди-
ши в експедиції
де-Жерлаша,

Амундсен в одязі полярного дослідника

Амундсен мріяв перепливти з Атлантичного океану в Великий,
знайти північно-західний прохід. Це й пощастило йому
в 1903 році, під час першої самостійної експедиції,
коли він, вийшовши з одного океану в інший повз північні береги Аме-
рики, на маленькому парусному судні з екі-
пажем з 6 чоловік.

Відкриття цього морського проходу, що
має величезне світове економічне значіння, здо-
стало Амундсенові першу гучну славу і вклю-
чило його в число серйозних наукових дослід-

Незабаром Амундсен організував подо-
льну північного полюсу.

Однак уже в путі до півночі на кораблі
„Фрам“, в осени 1911 року Амунд-
сен змінив свій маршрут, скерувавши
його до південного полюсу, що його він
11 грудня 1911 року, добившись 89°
південної широти з неймовірними трудно-
стями й безконечними пригодами, постійно зва-
женими на величезну небезпеку для життя.
На деякий час експедиція лишається на пів-
денному полюсі для наукових робіт, провадячи
спостереження з метою висвітлити деякі
питання географії, геології та метеорології.
Повертаючись до Європи з південно-по-
лярної експедиції, Амундсен складає план
експедиції на північний полюс, але
ряд його спроб на кораблях „Фрам“
не мали успіху. Тоді Амундсен вперше
використав аероплан.

Влітку 1925 року Амундсен налагодив два
самолітні системи „Дорн'є-Валль“ і зі своїми
підкордонниками Альмаром Рійзером Ларсенем, Лейфом
Дейтріхсоном та іншими вилетів із Кінгсбею до
північного полюсу.

Думка була дуже привабливою: розпочати
нову епоху—остаточно завоювати всю планету
земну.

Ця експедиція, цілком нова і дуже не-
звичайна, Амундсен успішно закінчив і вона
дала його ім'я новою славою—славою по-
лярного героя і світового наукового діяча.

За рік Амун-
дсен робить
другий блиску-
чий польот над
північним по-
люсом, викори-
стовуючи для
цього мети ве-
личезний, спе-
ціально скон-
струйований для
арктичних по-
льотів дири-
жабль „Норве-
гія“. Цього року
з Амундсеном
летить кон-
структор дири-
жабля, полков-
ник італійської
армії, Умберто
Нобіле, ім'я
якого тепер всім
відоме в зв'язку
з аварією „Іта-
лії“ і вряту-
ванням Нобіле.
Щойно Амунд-
сен дізнався
про аварію
„Італії“, він ви-
рішує летіти,
щоб врятувати її екіпаж. 18 червня Амундсен вилетів із Тромсе
(північна Норвегія) на французькому гідро-аероплані „Латам“,
маючи на борту Лейфа Дейтріхсона, що з ним він робив перший
польот до північного полюсу в 1925 році і французького авіа-
тора Гільбо.

Незабаром після відльоту гідро-аероплана „Латам“, радіо-
зв'язок з ним було зовсім загублено. Немає сумніву, що „Латам“
знав аварії, і це стурбувало увесь світ.

Роальд Амундсен, що, завдяки винятковому знанню Арк-
тики й Антарктики, дав світові науці багато цінних наукових
праць, є видатним авторитетом геофізики полярних країн.

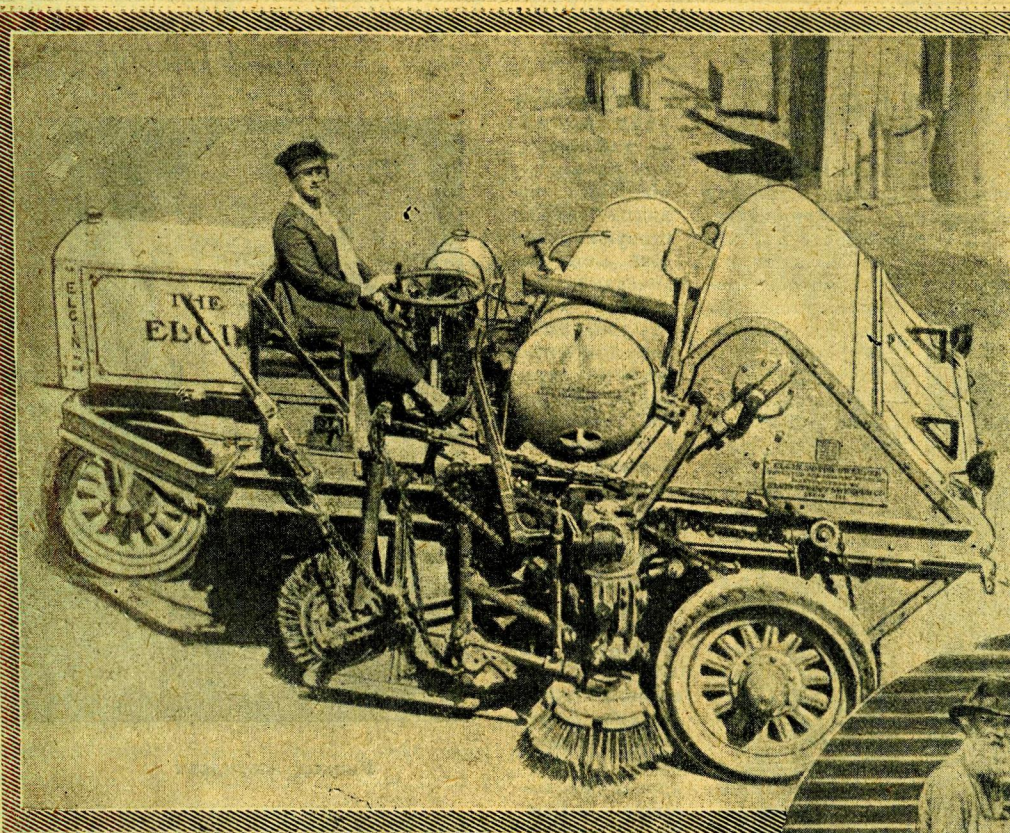
Філеас Фогг

Роальд Амундсен

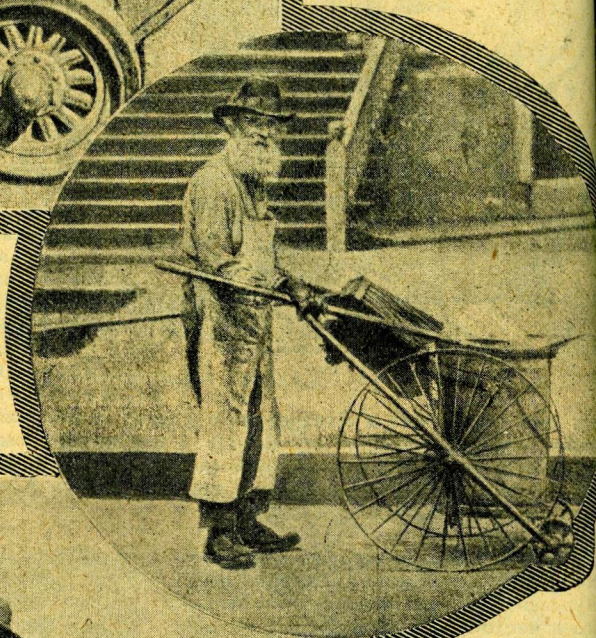

Екіпаж аероплана „Латам“. Зліва на право: радіотелеграфіст Валетт, Ковервіль,
пілот Гільбо та механік Бразі.

КРАЇНА КОНТРАСТІВ

МИ ЗНАЄМО Америку, цю майже казкову країну, лише з її рекордів, багатства та технічних досягнень. Нам і досі здається, що все найкраще у цілому світі, все найдуже й найдосконаліше нале-

Вгорі — новітня машина для чищення вулиць. В овалі — старий підмітальник вулиць зі своїм вбогим приладдям ще й досі працює навіть по великих містах. Внизу — дика американська романтика і новітня техніка. Ковбой-поштар передає пошту пілоту для дальшого перевозу

жити виключно їй. Та не ми так думаємо. Цілий світ вить в бік цього новороду, амальгами різних племен, що шукали щастедалеким океаном. І заздалася так би мовити, автосу. Учи надмірній рекламі «тем», «янків», кожний винахід, технічне вдосконалення вийшло з їхніх варстатів, бував собі щільне місце зразком майже для всіх родів.

Для людини, що з хати носа не показувала, Ака це не просто собі кулякраїна, а справжнє ерадо. Побувши трішечки цим земнім раю, вона поб

такі різючі ко...
сти, що їх інші...
турні країни не в...
ють. Усе нове, смер...
куче, найновішої бо...
ки змішується т...
застарілим, поган...
ким і невдалим. У...
та препишні х...
шкребистості ще...
поруч брудних б...
ків стародавн...
штибу, вбогих п...
та дошок.

За два крок...
Уол-стріт — цюто...
нансового осередк...
лого світу, де захо...
мільярдні цінності...
тулився смердюч...
нечистий квар...
Вест-сайду зі с...
голодною дівторо...
згряями безприн...
них, що облічили

не д...
світ...
зого...
х ра...
дас...
завд...
аски пана.

сугес...
У цьому ж Нью-Йорці, де найкраща залізнична система, найвищі у світі будівлі, найзручніша вогнева

д, ко...
ня...

гів...

е і...

всіх...

а рі...

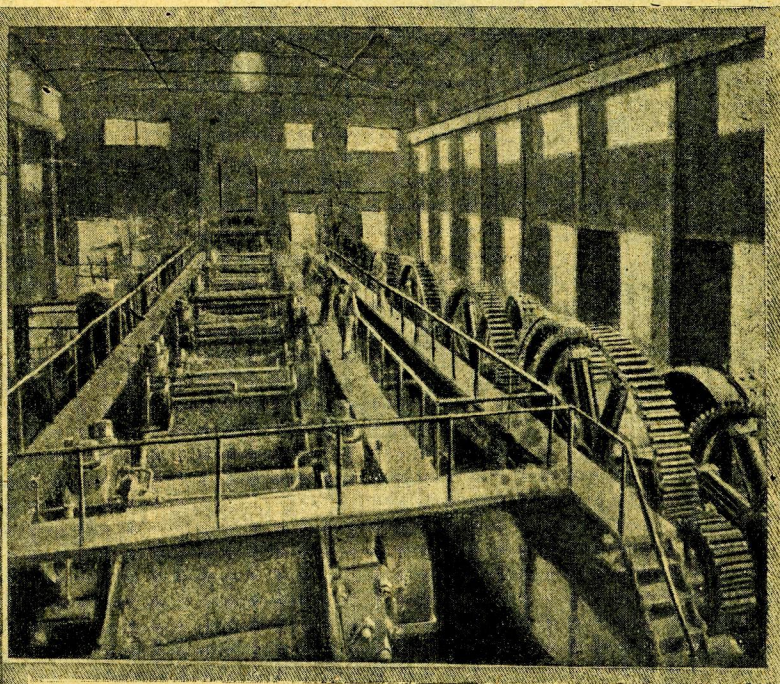
Ам...

льту...

ем...

ечка...

поба...

Новітня цукроварня зі своїм шаленим грюкотом та гомоном ще й досі не позбулася конкурента—старовинного цукрового млина з його романтичним та лагідним лопотінням

ладдям конкурувати з новітньою машиною для чищення вулиць. Тут контраст ледви чи менший, а ніж між нашою сохою та трактором.

Але не тільки в цих зовнішніх ознаках Американського життя можна додати контрасти. На контрастах, на суперечностях збудоване й усе суспільство Америки. Хоч цей закон загальний для всякої капіталістичної країни, але в Америці він дійшов до крайніх меж.

По всій країні живе та гуляє 50 тисяч мільйонерів, а тим часом близько 4 1/2 мільйонів безробітних метушаться безнадійно в постійній голодній; шалена розкіш і вигоди в купальних місцевостях та жалюві злидні в угільних округах. Всюди, де не глянеш, поруч шедеврів сучасної техніки — найпримітивніше приладдя й інструменти, — поруч найвищої матеріальної культури — дикунські звичаї та неймовірна відсталість, поруч з казковими розкошами купки мільйонерів — голод та злидні мільйонної армії безробітних.

П. Мая.

рожа, у цьому найбільшому людському мурашнику вода така
пота, що її важко пити, а більша частина будинків освітлена
газом і загрожує неминучим обвалом. Та це не тільки
Нью-Йорці.

Поруч з грандіозними електростанціями на Ніагарі, поруч
металургічних заводів, де все виробництво механізоване до
менших дрібниць, — по глухих закутках країни процвітає
старинне ремісництво, а малі річки та водопади крутять колеса старо-
винних, середньовічних млинів, що намагаються конкурувати
з новітніми модерної техніки.

Потягніть на цих декілька випадково взятих фотографій.
Вони дають вам найяскравіші контрасти, що їх зустрінеш
в кожній країні. Візьміть хоча ковбоя, представника дикої
американської романтики, що передає пошту на аероплані,
або на підмітальника, що намагається допотопним при-

тут... Озера

огавен

и. Чу

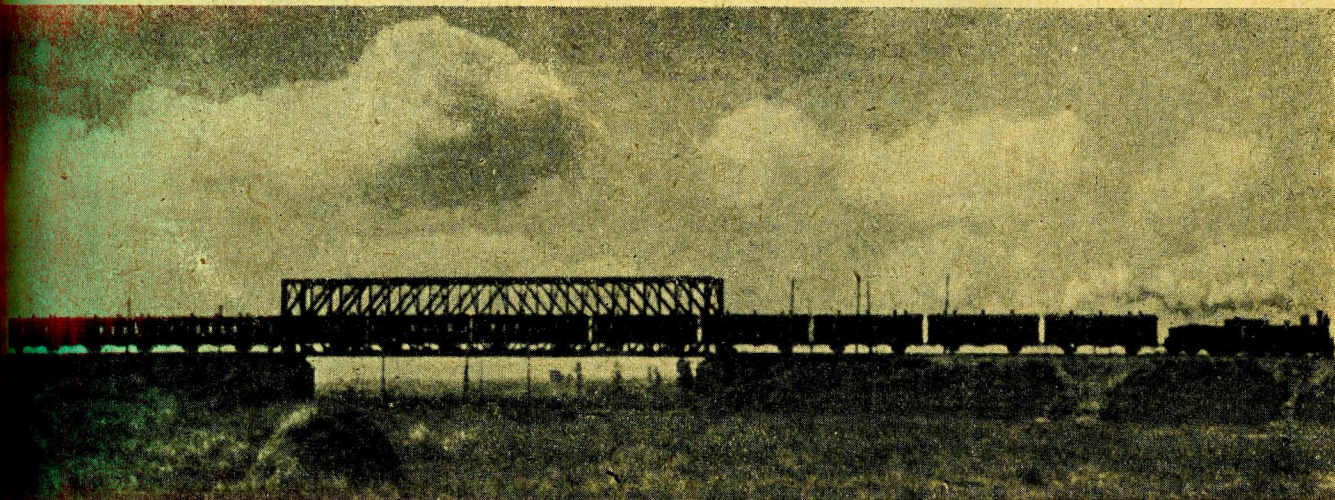
хмар

шей

буд

вн

хат

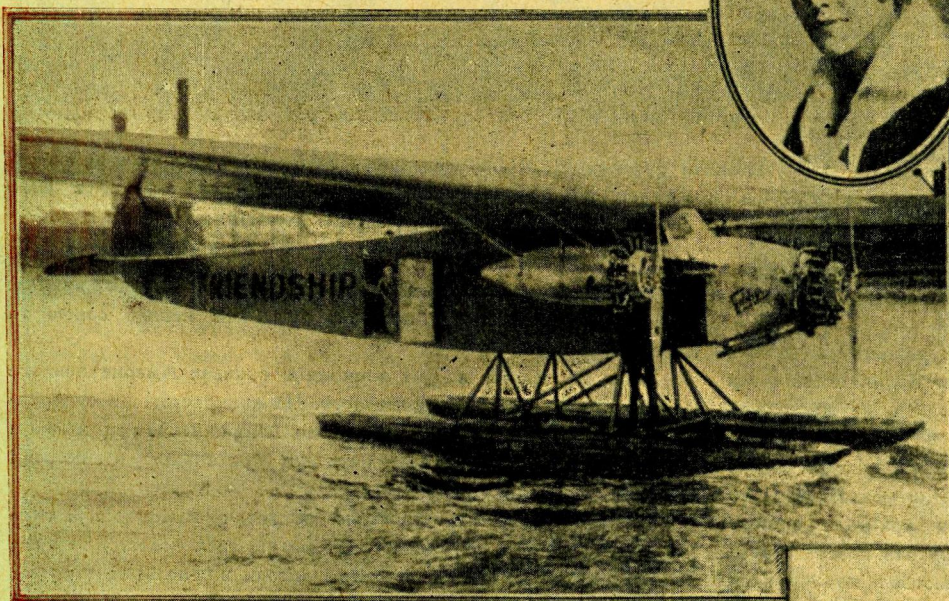

Завоювання техніки на службі задурювання народу в Америці. Евангеліст Крауфорд літає по П. А. С. Ш. з проповідями віри християнської

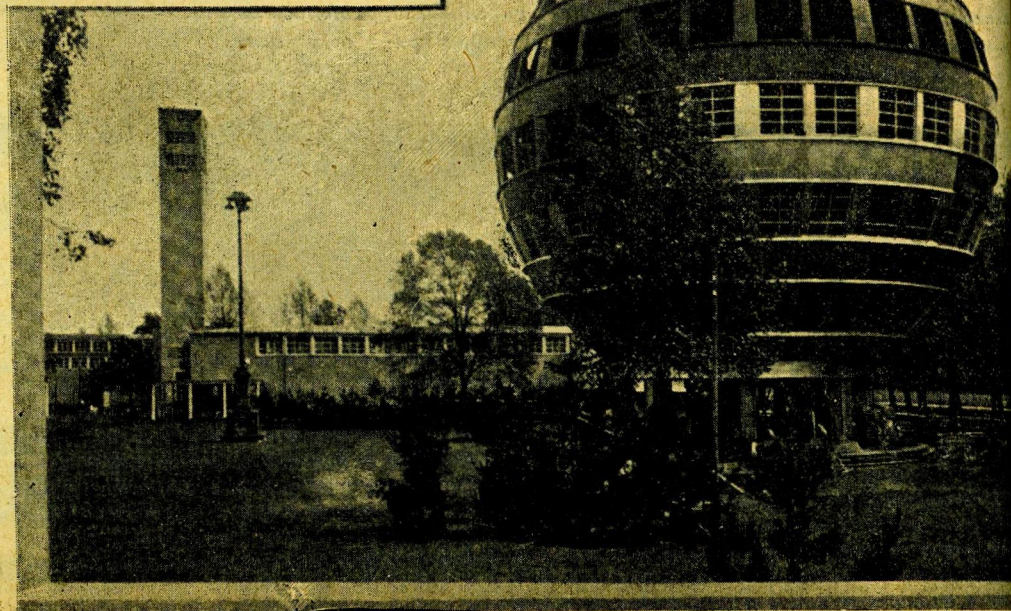
Ракетна дрезина Опеля-Зандера, додана для побиття світового рекорду швидкості. Фото знято саме в ту мить, коли вона сходиться з коліями, потім поламатися

Miss Інґрем (в овалі) перша жінка, що перелетіла Атлантицький океан (на аероплані „Френдшип“)

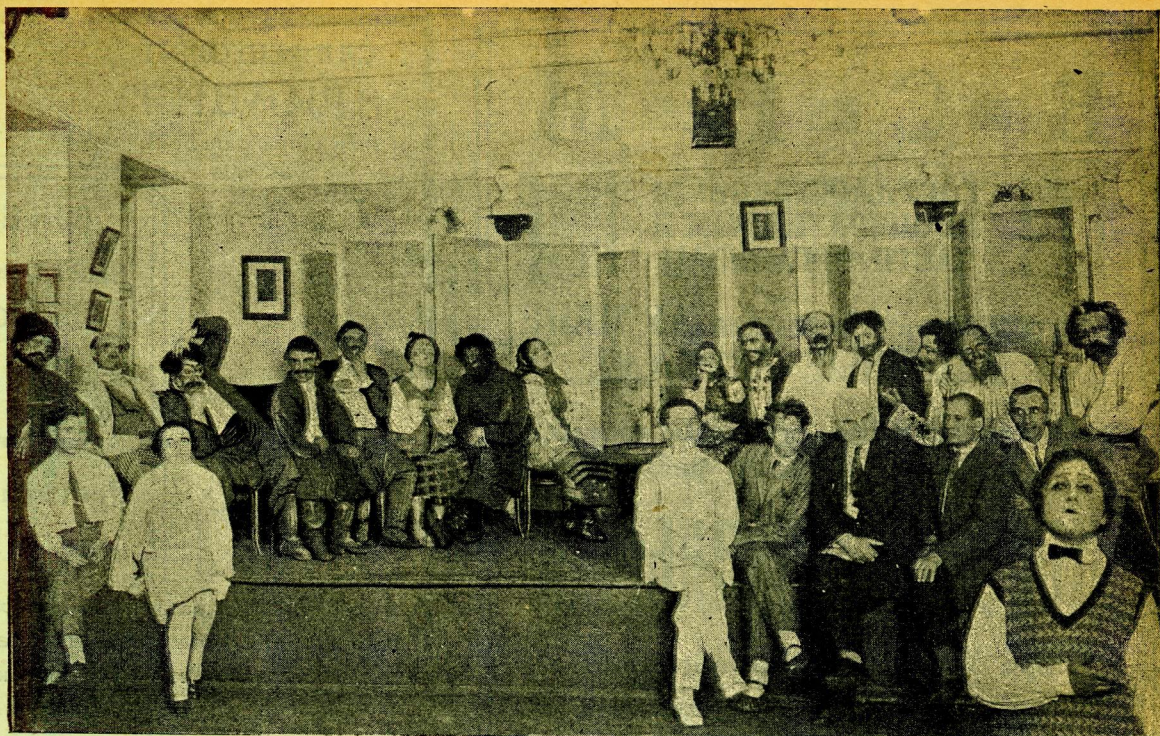

Круглий будинок у Дрездені на індустріальній виставці. Діаметр—30 метрів. Внизу крамниці, в середніх поверхах житлові помешкання, вгорі ресторан

ТЕАТРАЛЬНА МОЛОДЬ НА РОБОТОЮ

ОСТАННІЙ час драматичний факультет Харківського муздрамінституту широко розгорнув свою роботу. Зроблено новий виробничий план, що поглиблює кваліфікацію студентів. Цей факультет мав на меті готувати керівників клубних драмгуртків. Тепер, за новим планом, він має випускати режисерів для професійних театрів. Останньому курсові факультету, що вийшов навчання за старою програмою, доведеться доповнити свої знання практичною роботою. Для цього необхідно в Державна опера, Держдрама та Березиль, утворити прак-

Студенти 3-го курсу разом з лектурою. Зліва на право (передній ряд): т. т. Бендерський, Грудина, Мар'яненко, Бондарчук, реж. лаборант Лазуренко

Фото А. Орловица

тов. Мирошниченко в ролі Нелі (п'єса „Радій“)

Фінальна сцена п'єси „Радій“ М. Ірчана

Фінальна сцена з п'єси „Бурлака“. Принший постановки гротеск

тикум, що наблизить студентів до театрального виробництва. На це слід особливо увагу звернути Наркомосові, що дбає про підготовку кваліфікованої зміни театральним робітникам.

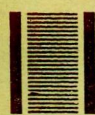
Ціком зрозуміло, що всіх студентів не зможуть охопити практикумами наші театри. Тому при муздрамінституті засновується виробничий колектив, що працюватиме під керівництвом декана драм. Фак-ту тов. Бондарчука.

На фотографіях подаємо декілька сцен останніх постановок колективу

Леся Мирошниченко

В = С = Е = М

**ГОСУДАРСТВЕННЫМ
КООПЕРАТИВНЫМ И
ЧАСТН. ОРГАНИЗАЦ.**

**Запомните, что самые ЛУЧШИЕ
и ДЕШЕВЫЕ ЗЕРКАЛА**

**имеются на вновь открытой государ-
ственной зеркальной фабрике**

„Красный зеркальщик“

при Харьковском Комбормезе

Адрес: Дмитриевская 19, телефон 46-51

**САД-РЕСТОРАН
„АРКАДИЯ“**
ул. К. Либкнехта № 11.

**ЕЖЕДНЕВНО
ЗАВТРАКИ,
ОБЕДЫ
и УЖИНЫ.**

Во время обеда и ужина
играет струнный оркестр.

**Ресторан открыт до
2-х ч. ночи.**

Отделение при вокзальном буфете (6-я платф. в
специальном павильоне) отпускает в любое время
горячие блюда по карте.

**кондитерское коопера-
тивное товарищество**

„МИНЬОН“

Гор. Харьков,
Киевская ул. 15
телеф. 10—49.

ИЗГОТОВЛЯЕТ

**РАЗНОГО РОДА КОНДИТЕРСКИЕ
ИЗДЕЛИЯ, КАК ТО:**

**МОНПАСЬЕ,
КАРАМЕЛЬ,
КОНФЕКТЫ,
ШОКОЛАД,**

**ХАЛВУ,
ПЕЧЕНЬЕ,
ПИРОЖНЫЕ,
ПРЯНИКИ
и проч.**

ПРЕЙСКУРАНТ по первому требованию высылается БЕСПЛАТНО

ДОМАШНИЙ ЭЛЕКТРОТЕХНИК

САМОУЧИТЕЛЬ

Устройство домашнего освещения, звонков, сигнализации, телефонов. Изготовление гальванических элементов, аккумуляторов, трансформаторов, выпрямителей. Радиоприемные установки, детекторные, ламповые, с антенной и без антенны. Электрооборудование клубов и изб-читален, установка проекционных фонарей и кино-аппаратов, электрооборудование **КЛУБНЫХ СЦЕН** и проч. с 138 рис. и пояснит. чертеж. Цена 2 р. 75 к. с пересылкой.

***** Книжный склад „КНИГОВЕД“, Москва 19, ул. Герцена, № 22, БИС. *****